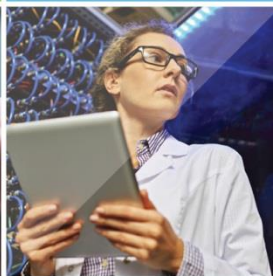

European
Commission

ES enerģētikas politikas ietvars klimatam neitrālai ekonomikai

*Konference “Laiks pārvērtībā Latvijas enerģētikas sektorā?”
Rīgā, 2019. gada 27. novembrī*

PAKOTNE “TĪRA ENERĢIJA IKVIENAM EIROPĀ”

Inovativs

Savstarpēji saistīts

Atbalstošais ietvars

Regula par Enerģētikas Savienības pārvaldību

Iesaistošs

Energoefektivitāte

Atjaunojamie resursi

Elektroenerģijas tirgus modelis

Energoefektivitātes Direktīva
32.5% ES mērķis 2030.g.,
ietaupījumi 0.8% apmērā
par 2021.-2030. periodu

Jauna
Atjaunojamo
energoresursu
direktīva
**32% ES mērķis
2030.g.**

Regula un direktīva
par iekšējo tirgu,
Regula par
sagatavotību
riskiem,
Energoregulatora
(ACER) Regula

Sociāli taisnīgs

Direktīva par ēku
energoefektivitāti
Ēku atjaunošanas ilgtermiņa
stratēģija (2020.g. 10.marts)

Drošs

Digitāls

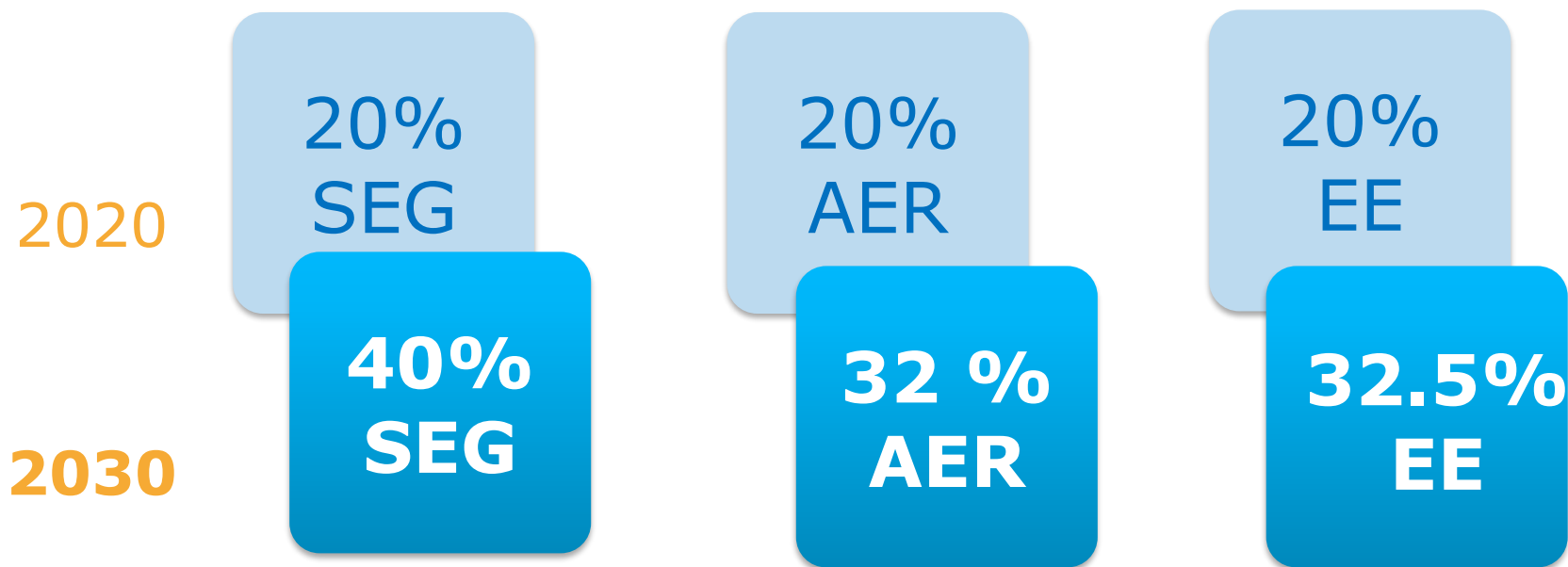

Investīciju
atbalstošs

POLITIKAS IETVARS 2030. GADAM

KLIMATA UN ENERĢĒTIKAS MĒRĶI 2030. GADAM

**Enerģētikas Savienības
pārvaldība**

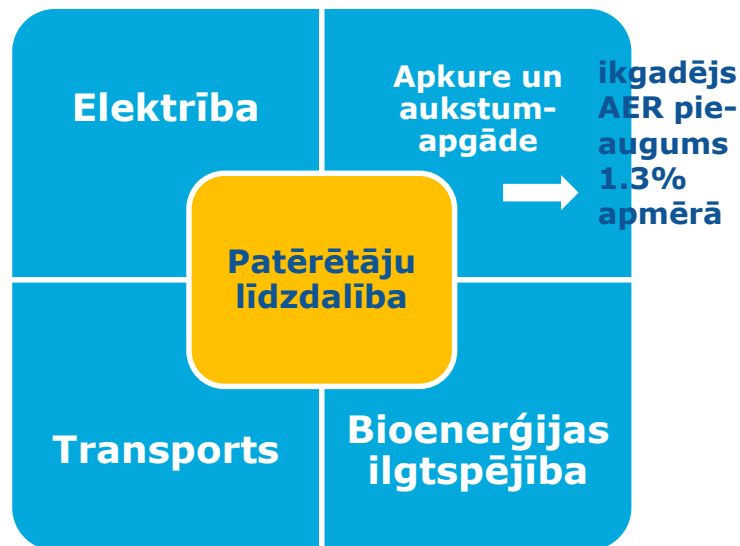
AER politika un mērķi

2020. gadam 20% (dalībvalstīm saistoši mērķi) Progress→ 17,5% sasniegti 2017.g.	2030. gadam 32% (saistošs ES mērķis) Progress→ 30,4 -31,9% NEKP projektos
--	--

Jāpaātrina AER ieviešana mērķu sasniegšanai 2020.g (x2) un 2030.g. (x3) - līdzsvarota starpnozarū pieeja

AER Direktīva (AEDII)

Jāsasniedz (vismaz) **32 %** izmaksu ziņā visizdevīgāk & Pasaules līdere **AER**

Veicinoši pasākumi

- Reģionālā sadarbība** (veicinošie mehānismi AER ieviešanai)
- Finansējums** (CEF, LIFE, Kohēzijas fondi, Apvārsnis Eiropa...)
- Rūpniecības politika** (Tiras Enerģijas forumi, Industriālā stratēģija)
- Flagship Initiatives** (e.g. Clean Energy for EU Islands)

Elektroenerģijas tirgus Direktīva & Regula
(Markets fit for RES, Dispatch Rules, Active Consumers)

Pārvaldības regula
(NECPs, Gap Filler, Financing Mechanism)

Energoefektivitāte EED/EPBD
(Energy savings obligation, EV charging points)

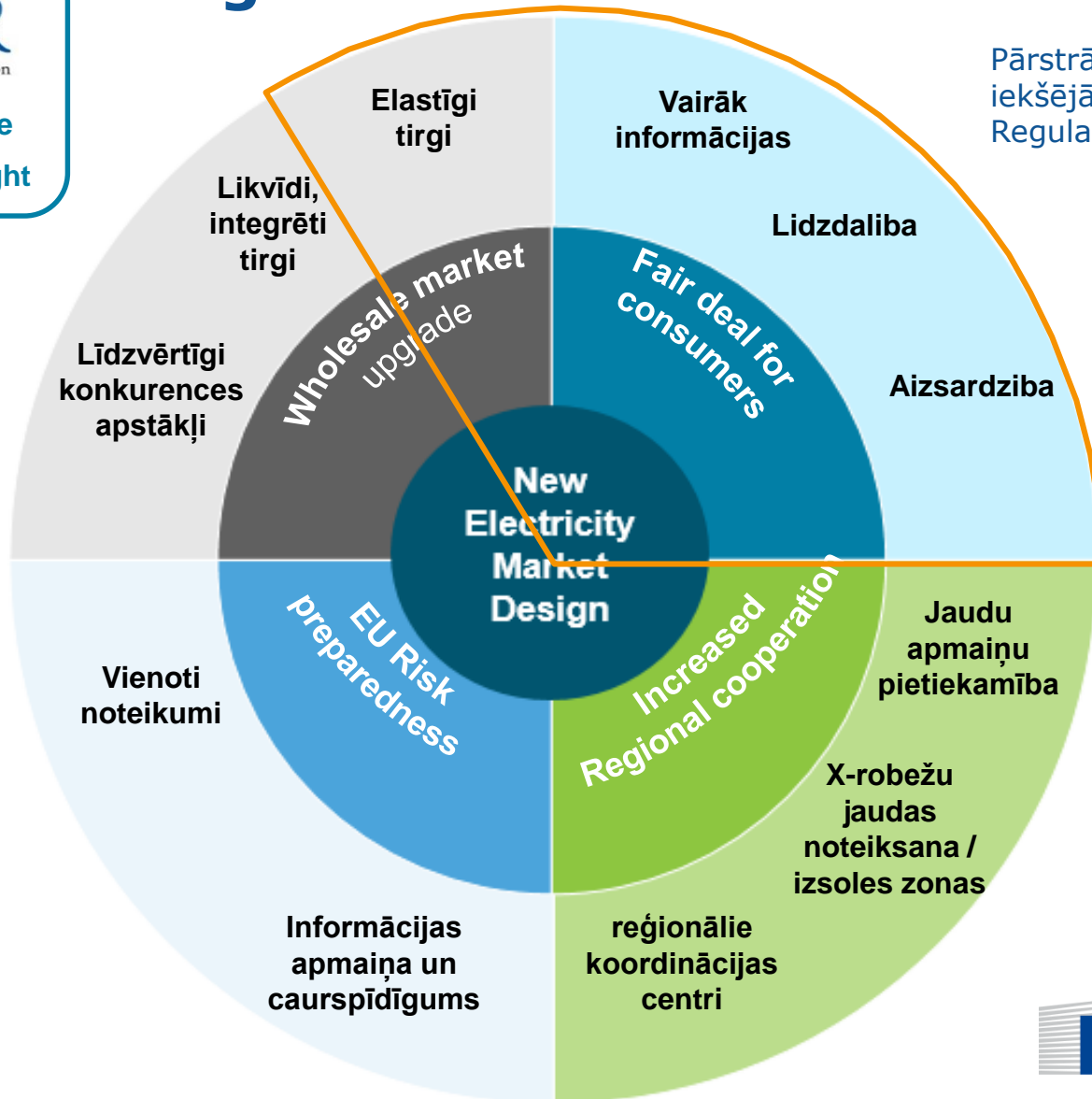
Jauns elektroenerģijas iekšējā tirgus normatīvais ietvars

ACER

Agency for the Cooperation
of Energy Regulators

Stenghtened role

Regulatory oversight

Pārstrādāta Elektroenerģijas iekšējā tirgus Direktīva un Regula (05.06.2019.)

Uz patērētājiem orientēts, elastīgs un nediskriminējošs elektroenerģijas tirgus

Labāk informētāki

- Saprotamāki elektrības rēķini
- Sertificēts cenu salīdzināšanas instruments
- Piekļuve piemērotiem viedajiem skaitītājiem

Aizsargātāki

- Enerģētiskās nabadzības uzskaitē / monitorings
- Informācija par atvienošanās alternatīvām
- Ārpustiesas strīdu izšķiršana

Iesaistītāki

- Vieglāka piegādātāju maiņa
- Iespēja piedalīties pieprasījuma reakcijā
- Aktīvi galalietotāji un iedzīvotāju energo-kopienas

KONKURĒTSPĒJĪGI ELEKTROENERĢIJAS TIRGI

- Cenu regulēšanas noteikumi

- Taisnīga piekļuve jauniem tirgus dalībniekiem, piemēram, jauniem pakalpojumu sniedzējiem (t.i., agregēšana)
- Sadales operatori kļūst neitrāli, bet aktīvi darbojas tirgus veicināšana / ES DSO struktūras izveidošana
- Elastīga tīkla pārvaldība

Energoefektivitātes politika un mērķi

ES kopējais mērķis 2030. gadam (32,5%)

- Ikgadēji ietaupījumi (0.8% apmērā) no galapatēriņa
- Papildu pasākumi ES līmenī, ja dalībvalstu devums nav pietiekams NEKP (gala versijā)
- 2030. g. mērķa izvērtējums līdz 2023.g.
- Progresu monitorings Pārvaldības regulas ietvaros

Mērķis 2020. g.:
1483 Mtoe (PEF)
1086 Mtoe (FEC)

Mērķis 2030. g.:
1273 Mtoe (PEC)
956 Mtoe (FEC)

**Nepieciešams
ņemt vērā NEKP**

**Izvirzīt EE pirmajā
vietā**

Ilgtermiņa ēku atjaunošanas stratēģija – vīzija dekarbonizācijas mērķu sasniegšanai līdz 2050.g. - ceļvedis ar izmērāmiem progresu rādītājiem

Progress ES mērķu sasniegšanā 2020. gadam

- Enerģijas patēriņš turpina pieaugt kopš 2014.g. • • •
- (pastāv risks, ka ES mērķis var netikt sasniegts...)
- Komisija izveidoja īpašu darba grupu 2018.g.
- Regulārs progresu monitorings

2017.g.: PEP
sasniedza 5.3% un
EGP 3.4% virs ES
mērķa 2020. g.

Ēku energoefektivitātes veicināšana

Ēkas - nozīmīgs sektors dekarbonizācijas mērķu sasniegšanā līdz 2050.g.
40% no kopējā galapatēriņa, 75% no ES ēkām ir energo-neefektīvas

2016

2030

2050

Uzlabots ES normatīvais ietvars

- Energosertifikāti, marķējums iedzīvotāju un uzņēmumu informēšanai, tirgus veicināšana
- Gandrīz nulles enerģijas patēriņa ēkas, zems patēriņš & augsts AER apjoms jaunceltnēs

Direktīvas (2010/31/EU) par ēku energoefektivitāti ieviešana

- Ēku atjaunošana: atjaunošanas apjomu veicināšana, intensīvāka investīciju piesaiste
- Modernizācija: viedas tehnoloģijas, e-mobilitātes uzlādes punktu infrastruktūra

Iedzīvotāju iesaistišana

Finansējuma piesaiste

Ēku ilgtspējība

Enerģētiskas nabadzības mazināšana

Aprites ekonomija

Pilsētu loma

Rūpniecība un digitalizācija

Konkurētspēja

EED 5. & 7. pantā noteiktās saistības nodrošina papildu stimulu ēku atjaunošanas veicināšanai

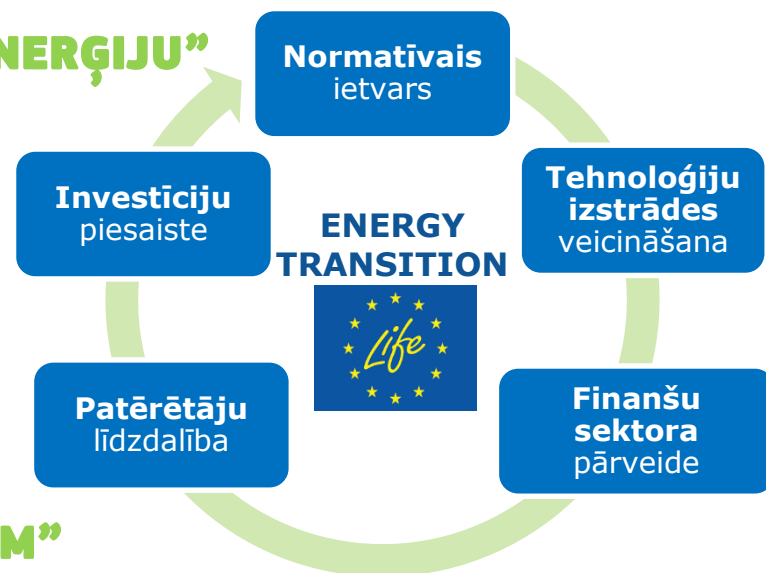
LIFE – APAKŠPROGRAMMA “PĀREJA UZ TĪRU ENERĢIJU”

- **Plānotais finansējums 2021.-2027.g.: EUR 1 miljards**
 - tirgus un regulējuma veicinošie pasākumi pārejai uz tīru enerģiju

APVĀRSNIS EIROPA – ĒKU DEKARBONIZĀCIJA

- **Starpklasteru I&P partnerība “Uz cilvēku vērsta ilgtspējīgas ēkas”**

INICIATĪVA “VIEDS FINANSĒJUMS VIEDĀM ĒKĀM”

Publiskā sektora finansējuma efektīvāka izmantošana

- Palielināt finanšu instrumentu piesaisti, izveidot elastīgas EE / AER finansēšanas platformas
- ESIF / EFSI līdzekļu sasaiste

Agregācija un atbalsts projektu izstrādei

- Palielināt ieguldījumu plūsmu vietējā un reģionālā līmenī
- Pastiprināt esošos projektu izstrādes atbalsta instrumentus – piem., "ELENA"
- "One-stop-shops"

Risku samazināšana

- Veicināt finansējuma piešķirēju izpratni par riskiem un ieguvumiem
- Riska mazināšanas platforma "DEEP"
- Regulējums par parakstīšanos uz ēkās veiktiem ieguldījumiem

Fonds InvestEU

ERAF un KF

European Commission

PASĀKUMI, LAI VEICINĀTU ILGTSPĒJĪGAS INVESTĪCIJAS

Rīcības plāns: ilgtspējīgas izaugsmes finansēšanai (pieņemts 2018.g. martā)

Būtisks uzdevums: vienotas ES klasifikācijas sistēmas jeb taksonomijas izveide

- *EK priekšlikums Regulai par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai (2018. g. maijā)*

Tehniskās ekspertu grupas izveide 2018. g. jūnijā:

- tehnisko kritēriju izstrāde videi draudzīgām darbībām (TEG ziņojums 2019.g. jūnijā)
 - rekomendācijas Komisijai par ES zaļo obligāciju standartu, "zema oglekļa līmeņa" un "pozitīvas oglekļa ietekmes" indeksu minimāliem standartiem
- *EK priekšlikums regulai par informācijas atklāšanu saistībā ar ilgtspējīgiem ieguldījumiem un ilgtspējas riskiem – lai finanšu tirgus dalībnieki atklātu informāciju par finanšu produktiem, kuru mērķis ir ilgtspējīgi ieguldījumi*

 EU HIGH-LEVEL EXPERT GROUP ON
SUSTAINABLE FINANCE

Final Report 2018
by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance
Secretariat provided by the European Commission

LATVIJAS INTEGRĒTAIS NACIONĀLAIS ENERĢĒTIKAS UN KLIMATA PLĀNS

Komisijas ieteikums par Latvijas NEKP projektu:*

- ❑ Nepieciešams **izvirzīt daudz vērienīgāku devumu Savienības AER un EE mērķu sasniegšanā 2030. gadam:**
 - Vismaz 50 % AER īpatsvars galapatēriņā; un energoefektivitātē (detalizēta rīcībpolitika, īpaši transporta un ēku jomā)
- ❑ Noteikt pasākumus, lai sasniegtu enerģētiskās drošības mērķus, energoavotu dažādošanas un enerģētiskās atkarības mazināšanas jomās.
- ❑ Precizēt nacionālos mērķus un finansējuma mērķrādītājus pētniecībā, inovācijā un konkurētspējā līdz 2030. g. (viegli izmērāmi), tostarp atbalstot ar specifiskām rīcībpolitikām un pasākumiem.
- ❑ Pastiprināt reģionālās sadarbības mehānismus starp Baltijas valstīm (transporta nozares dekarbonizācijā un pētniecībā).
- ❑ Uzskaitīt visas enerģijas subsīdijas (īpaši fosilajam kurināmajam), veiktos pasākumus un plānus to pakāpeniskai izbeigšanai.

*https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/lv_rec_lv.pdf

IZAICINĀJUMI & IESPĒJAS...

Eiropas ilgtermiņa stratēģija klimatam neitrālai ekonomikai: ES jāuzņemas vadošā loma klimata pārmaiņu jomā, tiecoties sasniegt nulles emisiju līmeni līdz 2050. gadam

Klimata pārmaiņas un Parīzes vienošanās - viena no nākamās Eiropas Komisijas prioritātēm. Urzulas fon der Leienas politiskās vadlīnijas:

“Zaļais kurss Eiropai”(Green Deal) => 100 dienās...

Klimata pārmaiņu likums

Energētikai nozīmīga loma

A Union that strives for more

**Pilnīga likumdošanas
ieviešana (lai
sasniegtu mērķus
2020.g. un 2030.g.)**

**Izvirzīt
energoefektivitāti
pirmajā
vietā (sākot ar ēkām)**

**Izvērtēt
nepieciešamību
paaugstināt EE/AER
mērķus 2030.g.**

"Latvijā ir apmēram 1 miljons mājokļu; 69% atrodas daudzdzīvokļu mājās. Apmēram 6% no daudzdzīvokļu ēkām atbilst normatīvajos aktos noteiktajām ēku siltumtehnikajam prasībām."

(Latvijas Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģija 2017.g.)

Ambiciozam SEG samazinājumam būtiska ietekme uz kopējo enerģijas sistēmu – 80% kopējo SEG emisiju Savienībā no enerģijas ražošanas un patēriņa.

European Commission

ENERGY UNION

Paldies!

#EnergyUnion

